

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
ZAKŁAD DZIAŁAŃ DESANTOWYCH

JAWNE

Egz. Nr 2

Tylko dla nauczycieli akademickich

Ppłk dr Eugeniusz F. DUSZEWICZ

**ZASADY UŻYCIA I DZIAŁANIA TAKTYCZNYCH
DESANTÓW POWIETRZNYCH W OPERACJI
ZACZEPNEJ ARMII**

Konspekt wykładu

BIBLIOTEKA KATEDRY SZTUKI OPERACYJNEJ
Akademia Sztabu Generalnego WP
ul. Krasińskiego 10
00-909 Warszawa

44286

WARSZAWA

1980

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
ZAKŁAD DZIAŁAŃ DESANTOWYCH

JAWNE

Egz. Nr 3

Tylko dla nauczycieli akademickich

Pplk dr Eugeniusz F. DUSZEWICZ

ZASADY UŻYCIA I DZIAŁANIA TAKTYCZNYCH DESANTÓW POWIETRZNYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

Konspekt wykładu

BIBLIOTEKA KATEDRY IZS WP
Zakład Działania Desantowe
1980

44286

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH - KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
ZAKŁAD DZIAŁAŃ DESANTOWYCH

JAWNE

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

~~SECRET~~
~~SECRET~~
~~SECRET~~

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY
SZTUKI OPERACYJNEJ

PODSTAWA
Listwa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
podpis

Egz.nr... 3

Tylko dla nauczycieli

/-/ gen. bryg. Janusz GUMULIŃSKI

akademickich

Ppik dr Eugeniusz F. DUSZEWICZ

KONSPEKT WYKŁADU nt:

ZASADY UŻYCIA I DZIAŁANIA TAKTYCZNYCH DESANTÓW
POWIETRZNYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMI

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

~~SECRET~~ 44286

I. Temat: ZASADY UŻYCIA I DZIAŁANIA TAKTYCZNYCH DESANTÓW
POWIETRZNYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII.

II. Forma zajęć i czas: Wykład, jedna godzina lekcyjna /45 minut/.

III. Cel zajęć: 1. Zapoznać słuchaczy drugiego roku studiów
doktoranckich i kursu przeszkolenia taktyczno-
-operacyjnego z zasadami użycia i działania
taktycznych desantów powietrznych w operacji
zaczepnej armii, z uwzględnieniem aktualnego st
nia badań tej problematyki w ASG WP.
2. Ukierunkować słuchaczy do samodzielnego stu-
diowania problematyki tematu.

IV. Problematyka wykładu:

Wstęp.

1. Czynniki warunkujące użycie taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii.
2. Taktyczne funkcje, zadania i rola taktycznych desantów w operacji zaczepnej armii
3. Wybrane problemy użycia, przygotowanie i prowadzenie działań bojowych przez taktyczne desanty powietrzne w operacji zaczepnej armii.

V. Literatura obowiązkowa i zalecana:

1. Obowiązkowa:

- L. Jabłoński, E. Duszewicz, R. Rajmański, R. Szymański:
o Działania bojowe lotnictwa na korzyść taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii /rozprawa doktorska/, nr bibl. 0873, 0874, 0889;
- Użycie taktycznego desantu śmigłowego w operacji zaczepnej armii /skrypt/, nr bibl. 0372;
- A. Wolny: Desanty powietrzne w wojnach lokalnych w Korei,

Wietnamie i na Bliskim Wschodzie w latach 1945-1973

/rozprawa doktorska/, bibl. jawna;

- Cz. Dęga: Zwalczanie taktycznych i operacyjno-taktycznych środków napadu jądrowego w armijnej operacji zaczepnej /rozprawa habilitacyjna/, nr bibl. 022622.

2. Zalecana:

- T. Wołoszczuk: Okrążenie w trzecim wymiarze. Warszawa 1962 r.

- Albert Mogglen: Historia i przyszłość wojsk powietrzno-desantowych, Warszawa 1980 r.

vi materiały pogłębione:

a/ Schematy, nr bibl.

b/ Diapozytywy, nr bibl.

WSTĘP

Na współczesnym polu bitwy nieodzowny będzie zespolony wysiłek wszystkich rodzajów wojsk, stosujących różne rodzaje i formy działań bojowych, w tym działania w wymiarze powietrzno-lądowym.

Doświadczenia wojenne wskazują, iż wzrastać będzie rola taktycznych desantów powietrznych, a szczególnie śmigłowcowych, które będą zwiększać mobilność i tempo natarcia wojsk, przenosząc działania bojowe w głąb ugrupowania wojsk przeciwnika w krótkim czasie, w ślad za uderzeniami jądrowymi i klasycznymi środkami rażenia. Trzeba sobie wyraźnie zdać, z tego sprawę, że uderzenia ogniowe, bez względu na to jakimi środkami zostały wykonane, nie rozwiązują wszystkich problemów w walkach, bitwach i operacjach. Chodziło i w dalszym ciągu chodzi o to, aby w maksymalnym stopniu wyzyskać rażące działanie uderzeń jądrowych i ogniowych, i jak najszybciej od momentu ich wykonania. Problem

ten w walce i operacji można i trzeba rozwiązywać, wykorzystując działania taktycznych desantów powietrznych we współdziałaniu z lotnictwem, śmigłowcami bojowymi i zgrupowaniami pancerno-zmechanizowanymi.

Zasadność właśnie takiego użycia sił i środków w operacji zaczepnej armii została mocno zaakcentowana w omówieniu ćwiczenia "LATO-78", w stwierdzeniu: "...przez zespolenie czołgów i BWP z walorami taktyczno-bojowymi śmigłowców bojowych, samolotów i desantów taktycznych uzyskuje się manewrowe, bardzo silne lądowo-powietrzne zespoły uderzeniowe... . Dysponują one dużymi możliwościami uderzeniowymi, posiadają zdolność szybkiego okrążania, w tym w manewrze pionowym, i gromienia określonych zgrupowań przeciwnika. W takim sposobie działania tkwią zalety jakościowo wyższej taktyki, a sumarycznie rzecz biorąc, ma to również poważne operacyjne znaczenie".

Obecne nasze możliwości warunkują, iż głównym szczeblem wykonującym, organizującym i zabezpieczającym działanie taktycznego desantu powinna być armia i front. Z drugiej strony możliwości przerzutów desantów warunkują jego skład, możliwości bojowe, odległość i częstotliwość stosowania w operacji zaczepnej. Wprowadzenie doskonalszych śmigłowców transportowych i bojowych, a także ilościowe ich zwiększenie w naszych związkach operacyjnych pozwoli nadać właściwą rangę i w pełni wykorzystać zalety desantów powietrznych, w tym szczególnie śmigłowcowych w rozwiązywaniu wielu bardzo różnorodnych zadań taktyczno-operacyjnych.

Działania desantowe są jednakże trudne w organizacji i przeprowadzeniu oraz kosztowne, bowiem angażują znaczne siły i środki walki wielu szczebli dowodzenia, od szczebla batalionu do frontu włącznie. Wymaga to rozsądnego i ekonomicznego ich stosowania. Należy więc zakładać użycie taktycznych desantów powietrznych

do wykonania tylko szczególnie ważnych zadań, których nie można wykonać przy użyciu innych środków. Jednocześnie trzeba mieć pewność, że działania desantowe przyniosą zakładane efekty.

1. Czynniki warunkujące użycie taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii.

Rozpatrując potrzeby użycia taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii należy wziąć pod uwagę uwarunkowania taktyczno-operacyjne, właściwości terenu i jego operacyjne przygotowanie na konkretnym kierunku operacyjnym.

W płaszczyźnie uwarunkowań taktyczno-operacyjnych, potrzeby użycia taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej wynikają z ewolucyjnego rozwoju środków i sposobów prowadzenia walki oraz operacji zaczepnej.

Dynamiczny rozwój środków walki o bardzo wysokich możliwościach ogniowych i manewrowych wpłynął na zmiany struktur organizacyjnych wojsk, a także na sposoby prowadzenia działań obronnych. W wyniku tych zmian u potencjalnego przeciwnika obserwujemy proces przewartościowania elementów systemu obrony na korzyść ognia, głównie przeciwpancernego. Kośćcion współczesnej obrony - to obrona przeciwpancerna tworzona przez: siły i środki przeciwpancerne naziemne - stałe /w tym wyrzutnie min przeciwpancernych/; ruchome /odwody przeciwpancerne/; powietrzne /śmigłowce bojowe, lotnictwo ze specjalnymi bombami przeciwpancernymi/; środki obrony przeciwlotniczej; środki rażenia /artyleria i amunicja paliwowo-powietrzna/; środki wykrywania, naprowadzania i rozpoznania. Należy również wziąć pod uwagę to, że większość środków przeciwpancernych znajduje się pod ochroną pancerza. Trzeba do tego jeszcze dodać, że kierowanie

poszczególными elementami systemu obrony przeciwnika jest wysoce sprawne.

Zachodzące zmiany w organizacji, uzbrojeniu i taktyce działania pododdziałów przeciwpancernych, i w ogóle wojsk potencjalnego przeciwnika, spowodują uelastyczenie obrony przeciwpancernej wojsk lądowych, stosownie do zmiany sytuacji na polu walki, czyniąc ją bardziej odporną, głęboką i manewrową, o większej sile ognia oraz skuteczniejszą w różnorodnych warunkach terenowych i atmosferycznych.

Działania obronne prowadzi się w określonych warunkach terenowych, i właśnie teren, a ściślej mówiąc jego rzeźba i pokrycie oraz operacyjne przygotowanie będą stymulować możliwości bojowe sił i środków przeciwnika w działaniach obronnych. Na przykład, Północnonadmorski Kierunek Operacyjny charakteryzuje się bardzo dobrze rozwiniętą hydrografią. Kierunki operacyjne położone na południe od północnonadmorskiego charakteryzują się urozmaiconą rzeźbą terenu - wyżynno-górzystą. Ogólnie rzecz biorąc, teren na ZTDW charakteryzuje się dobrymi właściwościami obronnymi. Walory obronne terenu na ZTDW potęgowane będą jeszcze dodatkowo przez operacyjny system zapór i niszczeń^{x/}. Główny element tego systemu stanowią węzły konór minowych, w których w zależności od potrzeb mogą być zakładane miny z ładunkiem klasycznym lub jądrowym. W konkretnych warunkach terenowych poszczególne węzły

x/ Operacyjny system zapór i niszczeń jest częścią składową ogólnego przygotowania RFN do działań wojennych. Celem systemu według regulaminu Bundeswehry jest "niszczenie zdolności manewrowej związków operacyjnych przeciwnika, powstrzymanie ich ruchu do przodu oraz ograniczenie możliwości zaopatrzenia".

usytuowane są w miejscach bardzo trudnych do ominięcia przez wojska pancerno-zmechanizowane strony nacierającej.

Przedstawione w ogólnym zarysie dwie płaszczyzny uwarunkowań ukazują, że prowadzenie operacji zaczepnej we współczesnych warunkach będzie trudne. Trudności mogą być jeszcze dodatkowo potęgowane użyciem broni masowego rażenia, w tym szczególnie jądrowej. Prowadzenie operacji zaczepnej zatem będzie wymagało zastosowania takich środków i sposobów prowadzenia działań bojowych, które co najmniej równoważyłyby stosowane przez wojska potencjalnego przeciwnika, a w niektórych przypadkach mogły eliminować lub ograniczać oddziaływanie na wojska nacierające wybranych czynników sfery taktyczno-operacyjnej i terenu strony prowadzącej działania obronne.

Jednym ze sposobów spełniającym powyższe założenie w operacji zaczepnej będzie na szeroką skalę stosowanie taktycznych desantów powietrznych.

2. Taktyczne funkcje, zadania i rola taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii.

Z doświadczeń i wniosków wynikających z użycia taktycznych desantów powietrznych w drugiej wojnie światowej oraz w wojnach i konfliktach lokalnych, a także z oceny warunków działań i ogólnych założeń współczesnej operacji /celów, zadań, możliwości wojsk, sposobów rozbijania zgrupowań przeciwnika i ugrupowania wojsk/ wynika, że taktyczne desanty w operacji zaczepnej mogą spełniać następujące funkcje^{x/} i zadania:

x/ Użyte w znaczeniu: 1/ Zakres powtarzających się działań wykonywanych w ramach podziału zadań; 2/ Zakres zadań i działań bojowych wykonywanych zgodnie z określoną metodą /sposobem/, które przyczyniają się do realizacji celu głównego /najczęściej jednego z celów etapowych/ walki lub bitwy.

2.1. Stwarzanie korzystnych warunków wojskom pancerno-zmechanizowanym w realizacji manewru w trudnych warunkach terenowych.

Spełniając tę funkcję taktyczną, desanty byłyby użyte do wykonywania zadań polegających na opanowywaniu i utrzymywaniu różnego rodzaju i przeznaczenia obiektów terenowych /w tym również rejonów i rubieży/. Chodzi tu o takie obiekty terenowe, które wywierają bezpośredni wpływ, przede wszystkim na szybkość i tempo wykonywania manewru przez oddziały, a nawet przez związek taktyczny podczas prowadzenia walki w różnych formach natarcia /także działające jako OW i OGM/.

Przedmiotem działań^{x/} bojowych desantów byłyby obiekty terenowe, zarówno bronione, jak i nie bronione przez przeciwnika. Obiekty te byłyby utrzymywane przez ściśle określony czas lub do czasu podejścia i połączenia się z desantem wojsk pancerno-zmechanizowanych /OW, OGM/.

Z uwagi na to, że wykonywanie zadań w ramach tej funkcji jest dość proste, i nie wymaga używania wyspecjalizowanych sił - mogą je z powodzeniem wykonywać pododdziały piechoty.

2.2. Niszczenie wybranych obiektów /elementów ugrupowania wojsk przeciwnika/ ważnych ze względów taktyczno-operacyjnych dla przebiegu prowadzonych walk i bitew.

Spełnianie tej funkcji przez taktyczne desanty w operacji

x/ Przedmiot działań to na czym skupia się czyjaś uwaga, na co się kieruje czyjeś działanie.

jest nader istotne szczególnie w okresie walki, o uzyskanie przewagi ogniowej w konwencjonalnym okresie działań. Potrzeby niszczenia takich środków walki przeciwnika, jak: wyrzutnie raketowe typu "ziemia-ziemia", "ziemia-powietrze", baterie artylerii naziemnej i plot, a także stanowiska dowodzenia i kierowania - przekraczają o około 30 % możliwości WRIArt. i lotnictwa, które tradycyjnie wykonują te zadania. Zachodzi zatem potrzeba zaangażowania między innymi grup specjalnych i taktycznych desantów powietrznych.

Wykonywanie zadań przez desanty polegałoby, przede wszystkim na niszczeniu środków walki, szczególnie tych, które nie mogą być niszczone innymi środkami, np.: ze względu na stosunkowo niską skuteczność, zasięg, lub ze względu na specyfikę sytuacji bojowej.

Drugą grupę zadań, które również wchodzi w zakres tej funkcji desantów - wykonywanie polegałoby na niszczeniu sił środków systemów dowodzenia /kierowania/ i zabezpieczenia logistycznego.

Z powyższego wynika, że przedmiot działania taktycznych desantów obejmuje szeroki wachlarz obiektów, o stosunkowo dużym zróżnicowaniu, np.: ze względu na skład, przeznaczenie, rozmieszczenie, itp. cechy. Ocena ogółu tych obiektów wskazuje, iż do ich niszczenia - w większości przypadków - trzeba będzie użyć pododdziałów wyspecjalizowanych w działaniach w ugrupowaniu przeciwnika, charakteryzujących się wysokimi walorami ogniowymi i manewrowymi, a także odpornością na uderzenia przeciwnika.

2.3. Dezorganizowanie wykonywania manewru przez oddziały przeciwnika.

Spełnianie funkcji dezorganizowania manewru przez taktyczne desanty polegałoby na opóźnianiu wykonywania przesunięć wojsk. Zaś przedmiotem działań bojowych desantów byłyby wybrane siły i środki oddziałów przeciwnika oraz obiekty komunikacyjne na drogach przesunięcia wojsk. Realizacja zadań przez desanty polegałaby na wykonywaniu zasadzek, napadów, blokowaniu oraz niszczeniu obiektów komunikacyjnych.

Ze względu na różnorodność obiektów działań oraz konieczność stosowania zróżnicowanych sposobów wykonywania zadań wymaga, aby ich realizację powierzać pododdziałom wyspecjalizowanym w działaniach w ugrupowaniu przeciwnika.

Sprecyzowane trzy taktyczne funkcje nie są jedynymi, jakie mogą spełniać taktyczne desanty powietrzne w operacji zaczepnej armii. Moim zdaniem, należy jednak uznać je za najważniejsze.

Oprócz wymienionych, desanty taktyczne mogą spełniać również inne funkcje, takie jak: rozpoznawczo-dywerysyjną; zasilania działań wojsk, które już prowadzą walkę w ugrupowaniu przeciwnika; osłony otwartego skrzydła na przykład związku taktycznego; pozyskiwania /przechwytywania/ zasobów, np.: materiałowych, produkcyjnych, remontowych itp.

Należy również podkreślić, że znaczenie taktycznych funkcji desantów powietrznych w realizacji celów operacji zaczepnej armii nie jest jednakowe w poszczególnych operacjach. Znaczenie to kształtują właściwości geograficzne, terenowe i operacyjne przygotowanie danego kierunku lub obszaru operacyjnego, a także warunki taktyczno-operacyjne oraz sposób prowadzenia operacji lub rozegrania bitwy.

2.4. Rola taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii.

Rola taktycznych desantów powietrznych w osiągnięciu celów operacji zaczepnej armii wynika z funkcji i realizowanych zadań. Ogólnie rzecz biorąc można stwierdzić, że taktyczne desanty powietrzne /spadochronowe, śmigłowe/, wykonując manewr powietrzny jako jedyne elementy ugrupowania operacyjnego armii przenoszą działania bojowe w głąb ugrupowania przeciwnika w najkrótszym czasie. Zapewniają ciągłość działań zaczepnych, w zasadzie bez względu na warunki terenowe, w strefach skażeń, zapór, pożarów i zniszczeń, przez szerokie przeszkody wodne, bagna, masywne lasy, i na wyspy - wydatnie przyczyniając się do utrzymywania /niekiedy do zwiększania szybkości działania na przykład OW i grup uderzeniowych, OGM/ tempa natarcia wojsk pancerne-zmechanizowanych szczególnie w trudnych warunkach terenowych. Niszcząc siły i środki przeciwnika oraz dezorganizując wykonywanie manewru przez jego oddziały, wpływają na taktyczną spistość ugrupowania obronnego nieprzyjaciela oraz na zmianę stosunków sił w określonym miejscu i czasie. Jako manewrowe /powietrzne/ środki walki, umożliwiają potęgowanie, zwiększają skuteczność i głębokość wykonywania uderzeń wojsk armii.

Stosowanie desantów w działaniach bojowych jest również przejawem mobilności wojsk lądowych.

W tych też aspektach należy widzieć główną rolę, jaką będą spełniać taktyczne desanty powietrzne w osiągnięciu celów współczesnej operacji zaczepnej armii.

3. Wybrane problemy użycia, przygotowanie i prowadzenie działań bojowych przez taktyczne desanty powietrzne w operacji zaczepnej armii.

Desanty taktyczne organizuje się na szczeblu armii pierwszego rzutu. Najczęściej będą to desanty śmigłowe. Do składu desantów wyznacza się wzmocnione pododdziały z DZ.

Front może być organizatorem użycia desantów taktycznych w wyjątkowych sytuacjach. Mogą to być desanty zarówno spadochronowe, jak i śmigłowe. Do składu desantów taktycznych we froncie wyznacza się oddziały z DPD wówczas, gdy dywizja nie będzie użyta w operacji całością sił jako desant operacyjny. W tym przypadku front część batalionów powietrznodesantowych /niekiedy tylko wzmocnione kompanie szturmowe/ może - po jednym - przydzielić armiom pierwszorzutowym. O sposobie użycia bpd /ksż/ decyduje dowódca armii. Taki właśnie wariant użycia DPD zastosowano w ćwiczeniu "LATO-78".

W związku ze wzrastającym zapotrzebowaniem w operacji zaczepnej armii na stosowanie taktycznych desantów szczególnie z wyspecjalizowanych sił, przewiduje się zorganizowanie w poszczególnych armiach co najmniej po jednym batalionie do działań desantowych. Struktura organizacyjna tego batalionu byłaby zbliżona do batalionu powietrzno-desantowego DPD. Bazę mobilizacyjną tworzonych batalionów stanowiliby rezerwiści wyszkoleni w DPD, którzy, najczęściej z przyczyn zdrowotnych, utracili zdolność do wykonywania skoków ze spadochronem.

W pasie natarcia armii może być użytych jednocześnie lub kolejno kilka desantów taktycznych w sile od wzmocnionej kom-

paniippiechoty do batalionu piechoty i od wzmocnionej kompanii szturmowej do batalionu powietrznodesantowego.

Przewiduje się, że taktyczne desanty będą wysadzone na głębokościach od 10-15 do 60 km od rubieży styczności bojowej wojsk, sił głównych OGM armii lub oddziału wydzielonego.

Czas prowadzenia samodzielnych działań bojowych przez desanty taktyczne waha się w granicach od kilku do kilkunastu godzin.

Desanty taktyczne wysadza się po przejściu wojsk do natarcia i we współdziałaniu z nimi.

Przygotowania pododdziałów do działań desantowych^{x/} dokonuje się w rejonie wyjściowym do desantowania, który obejmuje: rejon ześrodkowania desantu oraz rejon załadowania, główny i zapasowy.

Rejon wyjściowy wybiera się nie bliżej jak 20-30 km od rubieży styczności bojowej wojsk. Pododdział desantowany rejon załadowania zajmuje 1-1,5 godziny przed startem.

Na przygotowanie pododdziałów piechoty do działań desantowych przewiduje się, w zależności od sytuacji, ~~1-2~~ godzin czasu, a dla bpd 1,5-3 godziny.

Wyboru rejonu lądowania desantu dokonuje się z takim wyliczeniem, aby poszczególne lądowiska /jedno na eskadrę śmigłowców --35x500 m/ znajdowały się jak najbliżej planowanych obiektów ataku desantu.

Szczeblem planującym i organizującym użycie taktycznego desantu w operacji armii jest sztab armii. Planowanie i organizację użycia desantu taktycznego - po wydzieleniu sił i środ-

x/ Załadowanie, przelot i lądowanie oraz działania bojowe po wylądowaniu.

ków - prowadzi się w, tzw. "odwrotnej kolejności", tzn. po sprecyzowaniu zadania ustala się jego skład wzmocnienie i wsparcie, określa miejsce i sposób lądowania, przelot oraz początek załadowania i startu. Jednocześnie określa się wszelkiego rodzaju przedsięwzięcia zabezpieczające lądowanie, przelot i załadowanie. Końcowym rezultatem planowania użycia desantu /desantów/ jest plan, który sporządza się w formie graficznej na mapie i opisową legendę. W planie operacji ujmuje się tylko zasadnicze elementy użycia desantu /desantów/.

Sama zaś sztuka planowania i użycia desantu polega na tym, by wysadzić desant wystarczająco silny, w odpowiedniej chwili i przed trafnie wybranym obiektem.

Podstawowymi rodzajami działań bojowych taktycznych desantów powietrznych są ogólnie rzecz biorąc natarcie i obrona. Z tym jednak, że każde zażalenie wykonywane przez desant, ze względu na różnorodność obiektów, które mogą być przedmiotem działań, wymaga specyficznego sposobu realizacji.

Natarcie w działaniach desantowych, z uwagi na specyfikę warunków prowadzenia działań, to przede wszystkim krótkie w sensie czasu wykonania, zaskakujące uderzenie z 2-3 kierunków, z najbliższej odległości, z maksymalnym natężeniem ognia i ruchu, zadanie strat i wykonanie manewru w celu oderwania się od przeciwnika.

Przedmiotem ataku powinna być ta część /element/ obiektu, która jest najbardziej wrażliwa, a zniszczenie jej w sposób istotny naruszy /uniemożliwi/ dotychczasowe funkcjonowanie całości atakowanego obiektu.

Obronę w działaniach desantowych należy traktować jako końcowy etap walki desantu. Desant ze względu na specyfikę warun-

ków realizacji zadań powinien dążyć do rozstrzygnięć w walce sposobami zaczepnymi - jeśli celem działań desantu nie jest obrona określonego obiektu - bowiem one tylko zapewniają utrzymanie inicjatywy w działaniach bojowych.

Jeśli prowadzenie walki obronnej jest koniecznością, to powinna to być obrona okrężna ze skupieniem wysiłku na prawdopodobnych kierunkach kontrataków przeciwnika, i w miarę możliwości poszczególne punkty oporu należy rozmieszczać jak najdalej od bronionego obiektu, tzn. w takiej odległości, aby w razie potrzeby kosztem stopniowej utraty terenu zyskać na czasie.

Obywatele Oficerowie - w wykładzie jedynie zaanonsowałem, niektóre zagadnienia użycia taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii. Podana przeze mnie literatura pozwoli Wam wszechstronnie zapoznać się z całokształtem problematyki mojego wykładu.

Dziękuję za uwagę

OPRACOWAŁ:
ADIUNKT KATEDRY SZTUKI
OPERACYJNEJ

SPRAWDZIŁ
ZASTĘPCA SZEFA KATEDRY
SZTUKI OPERACYJNEJ
ds. szkolenia

/-/ ppłk dr E. DUSZEWICZ

ppłk dr W. LEWONOWSKI

Wykonano w 5 egz.

Egz.nr. 1-5 - Bibl. Naukowa Tajna
Wykonał: ppłk DUSZEWICZ /tel. 50015/
Druk: W.R. /dnia 9.12.1980 r./
Nr ks.masz.: PF 135/K-13/80

~~XXXXXXXXXX~~

BIBLIOTEKA NARODOWA ASG WP
Archiwus Dział Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

 44286

~~BIBLIOTEKA NARODOWA ASG WP~~
~~1898~~
Nr ewid. _____
(III)
* Dział Zbiorów Specjalnych *